राष्ट्रीय कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत प्रमाणित बियाणे वितरणासाठी शेतकरी उत्पादक कंपन्यांच्या समावेशाबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मस्त्यव्यवसाय विभाग शासन निर्णय क्रमांक : राअसु-२०१८/प्र.क्र. १०३ /४-अ

> मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२. दिनांक : १८ सप्टेंबर, २०१९

वाचा:-

- 9. केंद्र शासनाचे पत्र No. File No. २-१६/२०१९-NFSM Dt. १८ एप्रिल, २०१९
- २. केंद्र शासनाचे अ.शा. पत्र क्र.१२-२/२०१५-SD.VI दि. २७ सप्टेंबर, २०१७
- ३. शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३१/१७- ओ दि. १९ एप्रिल, २०१७
- ४. आयुक्त (कृषि)यांचे पत्र जा.क्र.कृ.आ./वि.प्र.१/राअसुअ/कृ.आ./प्र.क्र.१/१४७/१९ दि. २७ मे, २०१९
- ५. आयुक्त (कृषि) यांचे पत्र जा.क्र.कृ.आ./वि.प्र.१/राअसुअ/प्र.बि.रब्बी/प्र.क्र.२०/२४९/१९ दि. ०५ सप्टेंबर, २०१९

प्रस्तावना-:

अन्नधान्य पिकांचे उत्पादन वाढीसाठी सुधारीत वाणांचे दर्जेदार बियाणे पुरवठा करणे अत्यंत गरजेचे आहे. त्याकरिता राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत सुधारित वाणांच्या बियाण्यांच्या वितरणासाठी शेतकऱ्यांना अनुदान पुरविण्यात येते. केंद्र शासनाने सन २०१९-२० मध्ये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांच्या वार्षिक कृति आराखड्यास संदर्भांकित दि.१८.०४.२०१९ च्या पत्रान्वये मान्यता दिली आहे .त्यानुसार, आयुक्तालयाच्या संदर्भांधीन दि ०७.०५.२०१९ .च्या पत्रान्वये अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचना व जिल्हानिहाय लक्षांक निर्गमित केला आहे. यामध्ये प्रमाणित बियाणे वितरण घटकाची अंमलबजावणी महाबीज ,राष्ट्रीय बीज निगम ,एचआयएल , कृभको ,कृषि विद्यापीठे व कृषि विज्ञान केंद्रे यांच्याबरोबर समन्वय ठेवुन लक्षांकानुसार करावयाची आहे .तसेच प्रमाणित बियाणे वितरणासाठी मूळस्त्रोत अनुदान अनुज्ञेय असल्याचे नमुद केले आहे.

चालूवर्षी राज्यात विविध केंद्र व राज्य पुरस्कृत योजनांमध्ये रब्बी हंगामात हरभरा पिकाचे १० वर्षाआतील साधारणपणे ७१८७०.९२ क्विंटल प्रमाणित बियाणेची आवश्यकता आहे .या अभियानांतर्गत नमुद महाबीज, राष्ट्रीय बीज निगम ,एचआयएल ,कृभको ,कृषि विद्यापीठे व कृषि विज्ञान केंद्रे यांकडे अंदाजीत ६३४९५ क्विंटल हरभरा पिकाचे १० वर्षाआतील प्रमाणित बियाणे उपलब्ध आहे .राज्यातील शेतकरी उत्पादक कंपन्यांकडे सुमारे १२२०७ क्विंटल बियाणे उपलब्ध

होऊ शकेल असे आयुक्त) कृषि (यांनी शासनास कळविले आहे .यामुळे १० वर्षाआतील नवीन वाणाचा वापर वाढण्यास व पर्यायाने उत्पादन वाढीस मदत होणार असल्यामुळे शेतकरी उत्पादक कंपन्यांनी उत्पादित केलेल्या १० वर्षा आतील प्रमाणित बियाणे वितरणास प्रोत्साहित करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय:-

- १. महाबीज, राष्ट्रीय बीज निगम व अन्य शासकीय संस्था योजनांतर्गत हरभरा पिकाच्या वाणांचे प्रमाणित बियाणे आवश्यक प्रमाणात उपलब्ध करून देण्यास असमर्थ ठरत असल्याने सदर प्रमाणित बियाण्याची तुट भरून काढण्यासाठी व नवीन वाणांना प्रोत्साहन देऊन उत्पादन वाढिवणे शक्य व्हावे याकरिता राज्यातील शेतकरी उत्पादक कंपन्यांनी बिज प्रमाणिकरण यंत्रणेच्या मुक्तता अहवालानुसार उत्पादित केलेले १० वर्षाच्या आतील ८३७५.९२ क्विंटल प्रमाणित बियाणे रब्बी हंगाम २०१९ करीता राष्ट्रीय अन्न सुराक्षा अभियान कडधान्य अंतर्गत प्रमाणित बियाणे वितरण घटकांतर्गत अनुदानावर वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- २. योजनेंतर्गत अनुदानावर बियाणे वितरीत करताना महाबीज, राष्ट्रीय बीज निगम व अन्य शासकीय संस्था याप्रमाणे शेतकरी उत्पादक कंपन्यांना मूळस्त्रोत अनुदान देण्यात यावे.
- ३. केंद्र शासनाचे मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोर पालन करण्यात यावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०९१८१६१६२५५२०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ. किरण पाटील) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति:-

१. मा. मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.

- २. मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ३. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ४. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ५. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ६. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८. सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९. महालेखापाल (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपुर
- १०.आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे.
- ११. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
- १२.सर्व विभागीय कृषि सह संचालक
- १३.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १४.सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी
- १५.वित्त विभाग (व्यय-१ / अर्थसंकल्प-१३), मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १६.निवड नस्ती (कार्यासन -४ अ).